

Vuurwerk wordt gezien als een geliefde Nederlandse traditie. Ik ben met vuurwerk opgegroeid. Als kind (ik ben van 1973) vond ik vuurwerk vroeger “tremendum et fascinosum”: doodeng maar tegelijkertijd ook fascinerend. Ik had een gruwelijke hekel aan de knallen (in de Friese plaats waar ik ben opgegroeid werd gewoon in de bebouwde kom, op een groot grasveld, met carbidbussen geschoten), maar het siervuurwerk vond ik fascinerend. De fascinatie voor vuur in al zijn vormen zit diep in de menselijke (misschien zelfs: mannelijke) evolutie verankerd.

Dat alles zal vermoedelijk ook verklaren waarom er zoveel verzet is tegen een algemeen vuurwerkverbod. Hoe fascinerend ik vuurwerk ook vind, ik denk dat een algemeen vuurwerkverbod onvermijdelijk is. Ik beseft dat velen dat ervaren als een verlies van een traditie, en dat in een tijd waarin veel tradities al onder druk staan. Vandaar dat het verzet tegen een algemeen vuurwerkverbod vermoedelijk hevig zal zijn. De hevigheid van verzet is vaak een teken dat ook de voorstanders van het betwiste punt wel aanvoelen dat hun argumenten tekort beginnen te schieten. Daaraan toegeven, is alle redelijkheid uit het raam kieperen.

Vuurwerk mag tot de Nederlandse traditie behoren, maar gezien vooral de negatieve effecten op de gezondheid van mens en dier en de negatieve effecten op het klimaat, is het tijd om deze traditie af te schaffen. Ik zie een aantal redenen voor een totale afschaffing van siervuurwerk voor de consument.

- Allereerst de grote hoeveelheid slachtoffers van vuurwerk. Niet alleen gaat het dan om personen die zelf vuurwerk (al dan niet op onjuiste wijze) aansteken, maar vaak gaat het ook om onschuldige omstanders, kinderen én volwassenen, die toevallig op de verkeerde tijd op de verkeerde plaats waren maar nu wel voor het leven getekend zijn.
- Er is wel geopperd dat knalvuurwerk verboden moet worden, maar siervuurwerk niet. De afgelopen jaarwisseling heeft laten zien dat een dergelijke scheiding niet houdbaar is. Het vuurwerk dat in onze woonplaats werd afgestoken was veelal siervuurwerk, maar duidelijk afkomstig uit het buitenland (België of Duitsland). Dat siervuurwerk ontplofte niet gek hoog boven de huizen met soms oorverdovende knallen die de ramen in de omliggende straten lieten in de kozijnen lieten trillen. Ongetwijfeld zullen voorstanders zeggen dat het hier gaat om in Nederland verboden siervuurwerk. Maar handhaving wordt bijzonder moeilijk zo niet onmogelijk als je naast een onderscheid tussen knal- en siervuurwerk ook nog eens rekening moet houden met allerlei soorten siervuurwerk.
- Wat veel mensen niet beseffen is dat die harde knallen enorme gehoorschade kunnen aanrichten, en dan met name op de langere termijn. Veel mensen hebben niet veel benul van wat gehoorschade is. Ze denken dat het iets tijdelijks is. Gehoorschade kan soms tijdelijke effecten hebben, maar er is altijd een blijvend effect dat wellicht klein is, maar door meerdere beschadigingen op den duur een cumulatieve werking heeft. Jongeren vinden de harde knallen fantastisch, waar ik als muzikant alleen maar om kan huilen, omdat zo iemand na iedere strijker of cobra die wordt afgestoken eenzelfde muziekstuk nooit meer op exact dezelfde manier zal horen. Je kunt aandringen op gehoorbescherming, maar als je én

beschermende brillen én gehoorbescherming moet dragen wanneer je rond de jaarwisseling naar buiten gaat, moet je je toch werkelijk gaan afvragen of we niet zijn doorgeslagen.

- Naast gezondheidsschade en problemen met de handhaving, is er ook het effect op dieren. Vrijwel iedere dierenbezitter weet dat dieren bijzonder stressvol reageren op vuurwerk. Honden en katten laten dat het meest indringend zien, maar ook knaagdieren en de vogels in tuinen en parken ervaren stress door vuurwerk en vertonen dan vluchtgedrag. Vuurwerk is 'een lolletje' en dan is het voor ieder weldenkend mens onacceptabel dat dieren moeten lijden voor 'een lolletje'.
- En dan is er het effect op de leefomgeving. Zelfs na het vuurwerkverbod van de afgelopen jaarwisseling hebben we in tuinen en op straten de talloze vuile resten gezien van de vuurpijlen die zijn afgestoken. De auto's lagen vol met kruitresten. Al die chemicaliën komen in het leefmilieu terecht. De Nederlandse politiek geen idee heeft hoe de stikstofproblematiek opgelost moet worden, hoe de luchtkwaliteit in de grote steden verbeterd kan worden en hoe de klimaatverandering geremd kan worden. Dan is het toch voor ieder weldenkend mens onacceptabel dat er zoveel extra vuil in de atmosfeer wordt gepompt louter voor het 'lolletje' dat vuurwerk in feite is?

Deze redenen, en er zijn er ongetwijfeld meer te geven, zijn mijns inziens voldoende om te concluderen dat er geen valide redenen meer te geven zijn vóór het behoud van de Nederlandse traditie van het afsteken van consumentenvuurwerk. Het argument dat er met het vuurwerkverbod 'weer een traditie' wordt afgeschaft, is gewoon niet steekhoudend. Tradities zijn gegroeid in een bepaalde context en als de context zodanig verandert dat de traditie nog louter negatieve effecten heeft, is het tijd om afscheid van die traditie te nemen.

Ik ben op dit moment een voorstander van het organiseren van professionele vuurwerkshows door bijvoorbeeld de gemeente, mits dat in de toekomst vanwege covid weer mogelijk wordt. Vuurwerkshows kunnen veilig georganiseerd worden en er zijn ontwikkelingen in de professionele vuurwerkbranche waarbij de impact van het vuurwerk op milieu zo klein mogelijk gehouden kan worden. Dat zal voor de verstokte liefhebber geen acceptabele oplossing zijn, maar zal wel kinderen de gelegenheid bieden om op een veilige manier met vuurwerk kennis te maken en ervan te genieten. Ook zie ik op dit moment (maar dat kan in de toekomst veranderen) nog geen reden – behalve wellicht die van vervuiling – om kindervuurwerk te verbieden. Mijn kijk daarop kan veranderen als bijvoorbeeld in de toekomst zou blijken dat jongeren zodanig met kindervuurwerk beginnen te sleutelen dat er nieuwe gevaarlijke situaties ontstaan.